

VALMIERAS KIMIKS

VALMIERAS STIKLA SKIEDRAS RŪPNICAS IZDEVUMS

Iznāk kopš
1979. gada 25. oktobra

CETURTDIEN,
1980. gada 26. aprīlī

Nr. 17 (538)
Cena 1 kap.

Arodbiedrības dzīve

Aktualitātes arodbiedrības rūpnīcas komitejā

18. aprīlī notika rūpnīcas arodbiedrības komitejas 8. sēde, uz kurā no 22 komitejas locekļiem bija ieradusies 16. Novērējot aizvadīto pugšadu kopš rūpnīcas komitejas pārvēlēšanām, var izdarīt pirmos secinājumus par ievēroto cilveku attieksmi pret savu biedru uzticību. Skjet, ka nepārdomāti savus pārstāvus ir izvēlies 17. ceļa kolektīvi, jo gan Ivars Dancis, gan Andris Gūtmanis uz sēdem nav ieradusies 6 reizes. Daudz neatpaliek ari 2. ceļa operators Imants Birkavs ar 5 kavējumiem, pusi (4 reizes) no rūpnīcas komitejas sēdēm nav apmeklējis Leontine Ondrupe (1. ceļa), Andris Kļavīns (2. ceļa), Andrejs Ozollapa (4. ceļa). Kā pozitīvu piemēru var minēt Ilzi Dudeli (4. ceļa), Svetlanu Eiduku (5. ceļa), Tatjanu Gavrilovu (6. ceļa), Rasmu Rozenbahu (7. ceļa), Aiju Riekstipu (19. ceļa), kas piedalījušās visas sēdes. Aktīvi strādā ari Arija Pence (2. ceļa), Sandra Ozoļina (4. ceļa), Agra Holste (18. ceļa), Daīna Greidane (administrācija), Anita Primane (arodbiedrības komitejas

priekšsēdētāja vietniece). Kopš ievēlēšanas visas sēdes ir vadījusi priekšsēdētāja Gunta Altenberga.

18. aprīla sede apsprieda jaunājumu par rūpnīcas ekonomiskā stāvokļa uzlabošanas iespējām, par jaunās tehnikas un tehnoloģijas ieviešanu un par rāzošanas, zinātnes un tehniku attīstības līdzekļu izlietojumu tāmi 1990. gadam. Ziņojati — rūpnīcas galvena ekonomiste Gita Gātere, tehniskas daļas priekšnieks Anris Stanēvičs un centrālās laboratorijas priekšnieks Mārtiņš Tomsons. Daudz vertīgu papildinājumu ziņojām un izsmēlojās atbildes uz jaunājumiem sniedz direktors Inārs Poļaks.

Par apspriesto jaunāju tika pieņemts sekvojoša saturs lēmums:

□ saskaņojot rāzošanas, zinātnes un tehniku attīstības līdzekļu izlietojumu tāmi 1990. gadam, atleikt tāmes izdevumu seņšāni izlietot bankas ilgtēriņa kredītu 1,67 milj. rubļu apmērā, izdevumus uzrädītas summas apmērā apmaksāt no amortizācijas atskaitījumiem, neiemaksājot tos

ministrijas centralizētā fonda;

□ uzdot par pienākumu rūpnīcas galvenajam ekonomistam ik ceturksni informēt kolektīvu par rūpnīcas finansiālo stāvokli, publicejojot datums «Valmieras Kimiks».

Bez šī centra dienastārkārtības jautājuma tika apspriesti ari citi temati.

Lepriecina tas, ka pirmsākā ceturksni sasniegīt laiži rezultāti darba aizsardzības profilakse, kā rezultātā rūpnīcas komitejai piekrītu premiju izmaksai 1., 4., 6., 12., 13., 17. ceļiem, tehniskās kontroles daļai, centrālās laboratorijas sanitārās sektorām, realizācijas daļas gatavības produkcijas noliktais un galveno speciālistu dalām.

Rūpnīcas kolektīvs pirmsākā ceturksni ir sasniedzis labus rezultātus, kas atļauj premet inženieru tehniskais darbiniekus 35 procentu apmērā, un arodbiedrības piekrīta premijas izmaksai ari rūpnīcas vadībai.

No 14. līdz 23. jūnijam divi darbinieki turūtu grupā varēs apmeklēt Vācijas Demokrātiskā Republika. Bija pieteikusies 5 kandidāti. No tiem vie-

nu celzīni saņems Hēlēna Bērzkalne (7. ceļa), kura rūpnīca strādā 25. gadu un pāslāk sekmīgi apgūst vācu valodu, un, taču kā parejē, kandidāti bija līdzvērtīgi, tad izlozes kartā otru celzīni iegūs tehniskās kontroles daļas darbiniece Dace Liepiņa.

Sedes beigās tika izvertēti arodbiedrības finansējumiem, kā arī vārdi un reģistrēta preču zīme, ir izņēmušas iestādes izmantošai no zīmi savas produkcijas apzīmēšanai visa PSRS teritorijā. Kādam citam uzņēmumam vai kooperatīvam būt atiecīgā uzņēmuma atlaujas (licences)

Ko atklāja socioloģiskā aptauja 2. cehā?

Tika aptaujāti 203 elektrokrāšņu nodalas operatori, no tiem 112 (55%) virši un 91 (45%) sieviete.

Aptaujas atbildētāju vecuma struktūra (nat. izt. %):

Vecums (gadi)	Kopā 203	36	44	47	32	44
		1. m.	2. m.	3. m.	4. m.	5. m.
25	21	10	5	14	5	11
26-35	66	33	12	33	12	27
36-40	51	25	8	22	12	27
41-45	37	18	7	19	6	14
46-50	16	8	4	11	5	11
51 ...	3	1	0	0	0	0
					2	6
					11	34
					18	41
					6	18
					7	22
					9	20
					4	9
					4	9
					0	0

Sadalījums pēc operatoru darbā nostrādātā stāža (nat. izt. %):

>5	57/28	109/54%
6-10	53/26	
11-15	28/14	
16-20	39/19	93/46%
21 < ...	26/13	

Dzives apstākļi:

10% dzivo komunalā dzīvoklī,
10% — vecāku dzīvoklī,
20% — kopmīnē,
1% — irē dzīvoklī, $\Sigma 41\%$

Alga: vairumam (39%) vidējā darba alga ir 270—330 rub., 7% tā ir mazāka par 209 rub., un 10% — lielāka par 400 rub.

Izglītība: 15% nepabeigta vidējā, 1% augstākā vai nepabeigta augstākā, pārējām — vidējā, videjā un PTS, videjā speciālā.

Noteicosā loma profesijas izvēle: 50% gadījumi — vecākiem, pažīnām; reklāmas studijnajumiem 20%; profesionālajai orientācijai — 6%.

Pēc 36. PTS beigšanas strādā tika 31% operatoru.

Ja šis darbs jums patik, tad kāpēc? 54%: iespēja agrāk aiziet pensijā; 26%: laba darba alga.

Ja šis darbs jums nepatik, tad kāpēc? 26%: zema darba apmaksā; 20%: mazas cerības sagādītā dzīvokli; 19%: darba process neaizrauj; 10%: vaidītā rupa atlikums pret strādniekiem.

Kas jūsos pirmāk izraisa neapmierinātību ar darbu?

51% — smagais gaisis, putekļi darba vietā;
49% — tulšo spolu sliktā piegāde;
33% — nelabvēlīgs temperatūras režīms; biežās stresa situācijas;
31% — telpu netīrība.

Jūsu domas par kolektīvu. Draudzīgs, saliedēts — 12%; katrs pats par sevi, kolektīva no — 29%.

Izņemot 5. maiju, attiecīgi 41; 9%.

Jūsu nākotnes plāni?

53% — strādāt tikai šajā vietā (vienā daļā anketu, kur izvēlēta šī atbilde, ir sekojas piezīmes: ja nebūs sausā krāšņa tūrišana; tikai līdz pensijai; ja nepalielinās kaitīguma stāža);

21% — pāriet darbā uz citu uzņēmumu;

17% — mainīt darbu rūpīcās ietvaros.

Novērtējiet katru apstākli, kuru var ieteikt jūsu aiziešanu no darba (šeit apstākļiem tiek dota pirmskārīga nozīme):

63% — saaprīdzīnātie normu izpildīšanai;

57% — zema darba apmaka (izpelēja);

55% — tulšo spolu sliktā piegāde;

45% — grūti saņemt dzīvokli;

42% — nav atslodzes ietabas, labas kafejnīcas;

40% — nepieliekams palīgmateriālu un speciālgāberu (apavu) daudzums.

Kā šo apstākli novērtējušas dažādas grupas (atkārībā no nākotnes plāniem):

1. Tie, kas vēlas mainīt darbu rūpīcās ietvaros:

78% — augstas normas;

59% — zema izpelēja;

53% — nav atslodzes ietabas, labas kafejnīcas;

50% — tulšo spolu sliktā piegāde; nepieciešamo sanitāri-higienisko apstākļu trūkums.

2. Tie, kas vēlas pāriet darbā uz citu uzņēmumu:

62% — augstas normas;

60% — tulšo spolu sliktā piegāde;

58% — zema izpelēja;

51% — grūti saņemt dzīvokli;

42% — nav atslodzes ietabas, labas kafejnīcas.

3. Tie, kas vēlas turpināt strādāt tikai šajā vietā:

57% — augstas normas;

56% — tulšo spolu sliktā piegāde; zema izpelēja;

43% — grūti saņemt dzīvokli;

39% — nav atslodzes (atpūtas) ietabas, labas kafejnīcas;

37% — nepieciešamo sanitāri-higienisko apstākļu trūkums (51% sieviešu šo apstākļu uzskata par pirmskārīgu).

No administratīvi apkalpojošā personāla (nosaukt šata vienības) par nevajadzīganās jūs uzskatā:

34% — instruktori maiņa (ierisinājums — 1 instruktors par piecām maiņām);

32% — dienas režīma grupa (ierisinājums — vai nu nav vajadzīga višķis, vai arī jāsamazina par 50% un tādā gadījumā šis darbs jāstrādā vīriešiem);

11% — elektrokrāšņu nodalas priekšniece (ierisinājums — pietiek ar vīnu priekšnieku — ceha).

Jūs necenāt priekšniekus tāpēc, ka viņi ir:

vienaldzīgi pret strādniekiem, viņu vajadzībām, darba apstākļiem; tulksvārībā — daudz runā, maz dara; sola, bet nepilda; visatļautība, augstprātība, netaisnīgi — nevienādīgi attiekums pret visiem strādniekiem; jo attālinājusies no strādniekiem (no rāzošanas ceħā); ceħā viņus praktiski nerēz; nespējīgi kaut ko mainīt; neteirējās, pavīršās pīceļ cilvēkiem, «Interesē tikai miljais plāns, lai tik tas «vergs» tiktū lejupīt līdz augsim, jo vairāk, jo labāk»; «Neuzskata mūs par cilvēkiem, bet par darba ziņgumiem».

Jūs ceniešāt priekšniekus par to, ka viņi ir:

5. maijas priekšniece — ļoti iejutīga, labsirdīga, saprotīga, uzskausa, kaut arī ne vienmēr var palīdzēt;

«Kad strādnieka pirmāk redz cilvēku»;

«Kad to, ko sola, izpilda, iejutās strādnieku ādā»;

«Cieņu vajag nopelnīt, bet pie mums ceħā pēc strādniekiem reti kurš iztur a cienu — kā sauski, tā atsauksies»;

«Nav, par ko cienīt»;

«Par sveicienu satiekoties — ne vairāk!»

Gandarijums par darbu jūsos rodas, kad:

33% — kad viss ir kārtība: tehnika un lodites ir labā stāvokli, ir tukšas spoles;

21% — nemēdz būt!!!

9% — saņemtu algu.

«Kad nav stundām jāgaida meistara palīgs; labs palīgmeistara darbs.»

«Nav stresa: Kad varu strādāt bez steigas un nervozēšanas, normāli sekojot līdzi darba procesam.»

«Kad nav jāiedomājas sevi par kāmielu, kuram katru maiņu jāskrien pēc spōlēm.»

Ja jūs vēlaties kaut ko uzrakstīt par sevi vai savu darbu, par to, kas jums patik, tad izmantojiet šīs rindas:

«Gribētos, lai viss, ko mēs rakstām vai runājam, tiktū uzskautīs, pēmīt vērā un iktū iedzīvars!»

«Patīkama nav nekā. Sis rindas ir par ieu...»

Iekārta: «Novecojusi, slikti darbojas. 20 gadu laikā nekas nav uzlabojies, ar laiku mērs ir pilns! Tehnika netiek uzlabota, bet normas vairākās reizes palīelinātas. Uz kā reķīna! Laiks nomainīt veļo iekārtu, ceħā un rūpīcās vadībā par partīpātību pēc atvieglošiem noteikumiem, tas ir, sievētā — sasniedzot 45 gadu vecumā ar 7.5 gadu kaitīgā darba stāžu.»

Mums radies jautājums: vai saņēmošu šķidumu izgatavošanas 5. kategorijas aparatū strādniekiem, 4. kategorijas aparatū strādnieku profesija ietilpīgi profesijs uzskaitījuma sarakstā 1. vieta, dodot tiesības arī pēc atvieglošiem noteikumiem, tas ir, sievētā — sasniedzot 45 gadu vecumā ar 7.5 gadu kaitīgā darba stāžu.»

Ne vēlākās ietekmēs, ne kadru dābībām mums uz šo jautājumu nav varējuši sniegt konkrētu atbilsti.

Ar jaunu līniju likumā ieviešanu 1989. gada mūsā atlītās nosauca par 4. kategorijas aparatū strādniekiem, bet jautājums par atvieglošiem noteikumiem sakārā ar aiziešanu pensiju pēc atvieglošiem noteikumiem?

Ne ceħā priekšnieks, ne kadru dābībām mums uz šo jautājumu nav varējuši sniegt konkrētu atbilsti.

«Darba apstākļi: «Ja paslīktināsies darba apstākļi, nestrādāšu! Pie joti sasniedzta darba zema samaksā, slikti darba apstākļi, trūkst spoles. Trūkst krasīns numuri. Uzstādīt atsūknēšanas iekārtas pie katras krāsns (kā tas paredzēts rūpīcās projekta).»

Sestdienās un svētdienās izteikti trūkst spoles, vai arī kāds spolu kājējums. Nepatik, ka operātoru darba apstākļi nevis neiemēs uzlabot gadiem ilgi. Darba apstākļi ir ļoti slikti, it sevišķi sievietēm, gandrīz katrā maiņā visas spoles ir atrodamas ar rokām, tas ir arī pārātrs! Visvairāk neapmiera bufete, trūkst spēcīgāgerba (daži izmēri regulāri netiek pīgādāti).

«Ja ceħās pāris pārāpus uzticīgiem būtu veltīts vairāk uzmanības nevis spēcīgāgerba (daži izmēri regulāri netiek pīgādāti).»

«Ja ceħās pāris pārāpus uzticīgiem būtu veltīts vairāk uzmanības nevis spēcīgāgerba (daži izmēri regulāri netiek pīgādāti).»

«Ja ceħās pāris pārāpus uzticīgiem būtu veltīts vairāk uzmanības nevis spēcīgāgerba (daži izmēri regulāri netiek pīgādāti).»

«Nepatik apkalpojošā personāla attiekums pret darbu. Slikti strādā pārīgumi, neveic savas funkcijas (speciali jaicina). Viņiem jābūt matīriāliem, ietekētiem.»

«Nepatik administrācijas sliktā (neinteresētā) attiekums pret operatoriem. Gribētos, lai administrācijā uztrauktu rūpīcās absolūti viss, bet ne tiek izredzēti.»

«Prieķiņi un nevaroši un nedzirdoši pret strādniekiem, viņu interesēm un prasībām. Ieteiktu vienu mēnesi apmaiņināt vārāmām vairākām atalgojumiem.»

Atalgojums: «Pie ūdens darba apstākļiem tās nav algas. Normu pārīgumāsāšanai ir jābūt pamatojai! (Vārētu pīlēt algas vai arī samazināt normas.) Ja alga samazināsies — nestrādāsim!»

«Kamēr bus tik zems atalgojums, strādnieku operatoru darbā vienmēr trūkst!»

«Sini ceħā ir domāts par strādnieku izdzīšanu, nevis par viņu normalu darbu un atalgojumu. Agrāk par tādu pašu darbu saņēmām vairāk. Pārīgums: tehnika novecojusi, bet normas tiek paaugstinātas. Kā tas iespējams, kas ir atbilstīgs par to?»

Dzīvokļu jautājums: «Slikti apgāde ar dzīvokļiem — nākšies mainīt darbu.»

«Vēlos, lai mani uzņemtu dzīvokļu rindā, kur varēšu dzīvot ar savu bērnu savā gimenē. Ja nesapņu dzīvokli, būs jābet prom gimenēs apstākļu dēļ, cik ilgi var dzīvot ar vecākiem.»

Neskojušums: «Strādāt jau var, bet pie kārtības mēs laikam netiekšim nekad.»

«Pārāk biežas stresa situācijas.»

«Ja izmainās (palīelinās) kaitīguma stāžu, daudzi aizies no šī darba.»

«Neko nevēlos, novilkta likai dala pensija.»

REKOMENDĀCIJAS:

Izsakāt jautājumu par iespējamā paaugstināt darba apmaksu (vai normu pārīgumāsāšanu), kas visam grupam ir uztādīts kā pirmskārīgs moments.

Bufetes interjeru jaunādīgi pārvērtēt, lai tās spēlētu vēlākām vietus, kā arī atslodzes ietabas (nosacīt). Vienlaikus būtu jārisina jautājums par to, kā atzīst operatoru pie krāsnim pa to bridi (minutēm), kamēr viņi apmeklē bufeitā.

Meklējot risinājumus operatoru darba apstākļu uzlabošanai, izzīnāt pārīgumiem, ietekūmumus un prasības, kādīt ir viņu ierisinājumi, kādīt vārāmārām.

Noskaidrot, cik iespējami (vai neiespējami) iatrīsināt jautājumu par to, kā ietekīgiem ietekūmumiem, kādīt vārāmārām.

Apkopojusi anketu un pamatiņi ar to iepazīnies, piedāvājusi vārāmārām problemu sociālpolīsiskā aspektu risinājumiem:

1) atestācija (raksturojumi, rezerves, profesionālo un citu iepāšbu diagnostika — testēšana);

2) lietišķās sanāksmes (sarunas pamatlīdzības, metodēs);

3) kadru jautājumi (kadru maiņa, jauno speciālistu adaptāciju, darbus ar rezervi);

4) psiholoģiskais klimats kolektīvā (personīgie kontakti, konflikti-situāciju novēršana);

5) darba apstākļi, darba vieta (dažādu parametriem ietekme uz darbinieku, ērta darba vieta, optimālais darba un atpūtas režīms, estetiskais moments);

6) konsultatīvais darbs:

1 — darbinieku konsultatīvā rāzošanas (darba) un personiskajos jautājumos;

2 — dažādu rangu vadītāju kon-sultatīvā par kolektīvu, vadības psiholoģiskajām problēmām.

Nobeigumā gribu pateikties vi-

siem, kas aptaujā pīdālījusies. Iz-

pratni un lejutību vēlākās vienībēs,

kuri mēkles un atrādis veiksmīgus risi-

nājumus aptaujas izvirzītājām

problemām.

MĀRĪTE NIMRODE,

rūpīcās psiholoģe

Mums raksta

KĀ MUMS BŪT?

Sakārā ar darbu uzsākšanu jaujājā eļļotāju sagatavošanas iecīrī 1987. gada 1. vieta, kādmā Šķiduma izgatavošanas 4. kategorijas aparatū strādniekiem, bet pārīgumiem — nevienādīgs rūpīcās projekts.

Mums radies jautājums: vai saņēmošu šķidumu izgatavošanas 5. kategorijas aparatū strādnieku profesija ietilpīgi profesijs uzskaitījuma sarakstā 1. vieta, lai saņemtu pensiju pēc atvieglošiem noteikumiem?

Ne ceħā priekšnieks, ne kadru dābībām mums uz šo jautājumu nav varējuši sniegt konkrētu atbilsti.

Ar jaunu līniju likumā ieviešanu 1989. gada mūsā atlītās nosauca par 4. kategorijas aparatū strādniekiem, bet jautājums par atvieglošiem noteikumiem sakārā ar aiziešanu pensiju pēc atvieglošiem noteikumiem?

Ne ceħā priekšnieks, ne kadru dābībām mums uz šo jautājumu nav varējuši sniegt konkrētu atbilsti.

«Ja ceħās pāris pārāpus uzticīgiem būtu veltīts vairāk uzmanības nevis spēcīgāgerba (daži izmēri regulāri netiek pīgādāti).»

«Ja ceħās pāris pārāpus uzticīgiem būtu veltīts vairāk uzmanības nevis spēcīgāgerba (daži izmēri regulāri netiek pīgādāti).»

«Ja ceħās pāris pārāpus uzticīgiem būtu veltīts vairāk uzmanības nevis spēcīgāgerba (daži izmēri regulāri netiek pīgādāti).»

«Nepatik apkalpo